Received: February 13, 2022
Revised: May 6, 2023
Accepted: May 12, 2023

คุณลักษณะความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงของประโยคภาษาไทยที่เป็นคู่เทียบความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ในภาษาจีน

ณัฐนันท์ ติยานนท์[1] และ ธีรวัฒน์ ธีรพจนี[2]
[1,2]สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์
[1,2]จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

คำบุพบท 把 เป็นคำบุพบทภาษาจีนโดยสมบูรณ์ที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์จากคำกริยา กล่าวคือ ไม่ปรากฏการใช้คำ 把 ที่ใช้เป็นกริยาทั่วไปในการสื่อสารภาษาจีนปัจจุบัน เมื่อนำมาเทียบเคียงความหมายกับรูปประโยคภาษาไทยก็มักจะมีการเติมคำกริยาในภาษาไทย เช่น *เอา* ในตำแหน่งคำบุพบท 把 เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดโครงสร้างและความหมาย ทั้งนี้ หน่วยสร้างบุพบทวลี 把 สามารถถ่ายทอดความหมายได้หลายความหมาย ซึ่งบางความหมายก็ไม่อาจใช้คำ *เอา* มาเทียบเคียงได้ สำหรับโครงสร้างและความหมายที่สามารถเทียบเคียงโดยใช้คำกริยา *เอา* ในภาษาไทยอาจนำมาวิเคราะห์ให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงได้ แต่ความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ที่ไม่สามารถวิเคราะห์ให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงที่มีคำกริยา *เอา* เป็นกริยาตำแหน่งที่หนึ่งได้ อาจส่งผลต่อการรับรู้และความเข้าใจความหมายของหน่วยสร้างดังกล่าว งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงของประโยคภาษาไทยที่เป็นคู่เทียบความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ในประเภทความหมายต่าง ๆ ด้วยวิธีการกำหนดลักษณะร่วมและจัดประเภทความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ที่อ้างอิงจากตำรา 现代汉语八百词 (ภาษาจีนสมัยใหม่ 800 คำ ฉบับปี ค.ศ. 1980) และนำประเภทความหมายของแต่ละกลุ่มมาวิเคราะห์ใหม่ตามคุณสมบัติหน่วย

สร้างกริยาเรียงต้นแบบ และเสนอข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ในภาษาจีนผ่านแนวคิดเรื่องหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทย

ผลการวิจัยพบว่า ความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ที่สามารถเทียบได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทย คือความหมายสื่อการเคลื่อนย้าย (displacement) และความหมายสื่อเหตุให้เกิด (causative) ความหมายสื่อการเคลื่อนย้ายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 เทียบได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบภาษาไทย และความหมายสื่อเหตุให้เกิดอาจเทียบได้ทั้งกับหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบและซายขอบในภาษาไทย แต่ความหมายสื่อการจัดการ (disposal) ของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ไม่สามารถเทียบได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทย เนื่องจากเมื่อเทียบโครงสร้างเป็นภาษาไทยแล้วจะปรากฏคำกริยาเพียงตำแหน่งเดียว ซึ่งไม่ใช่คุณสมบัติพื้นฐานของหน่วยสร้างกริยาเรียง

คำสำคัญ ; หน่วยสร้างบุพบทวลี 把, หน่วยสร้างกริยาเรียง

Characteristics of Serial Verb Construction of Thai Sentences with Semantic Similarity to Prepositional Phrase 把 in Chinese

Nuttanun Tiyanon[1] and Theerawat Theerapojjanee[2]
[1,2]Chinese Section, Department of Eastern Languages, Faculty of Arts
[1,2]Chulalongkorn University, Thailand

Abstract

The preposition 把 is a complete Chinese preposition that has undergone grammaticalisation of verb. In other words, there is no usage of 把 as a general verb in modern Chinese communication. When translating the prepositional phrase 把 into Thai, a Thai verb such as *เอา* (to take) is added in the position where 把 occurs in order to convey the source structure and meaning. However, the prepositional phrase construction 把 can convey various meanings, some of which are not equivalent to *เอา* (to take). The relative structure and meaning of *เอา* in Thai may be treated as serial verb construction. Nonetheless, some prepositional phrase construction 把 cannot be treated as serial verb construction where the verb *เอา* acts as the first verb, as it can affect the perception and understanding of such construction. The purposes of this research study are 1) to investigate characteristics of serial verb construction of Thai sentences with semantic similarity to the prepositional phrase 把 in various meanings by characterizing shared features, classifying meanings of the prepositional phrase 把 based on the book "现代汉语八百词" (Modern Chinese 800 Words, 1980), and reanalyzing each group of meanings based on the features of serial verb prototype; and 2) to propose useful ways to understand the meaning of prepositional phrase 把 in Chinese through the concept of Thai serial verb construction.

The findings reveal that the meaning of preposition phrase 把 is comparable to the Thai serial verb construction that conveys displacement and causative meanings. The displacement meaning of prepositional phrase 把 is comparable to the Thai serial verb construction prototype, and the causative meaning can be comparable to both serial verb construction prototype and non-prototype in Thai language. However, the disposal meaning of prepositional phrase 把 is not comparable to any serial verb construction in Thai language, as the verb relatively appears in one position in the Thai structure which is not a fundamental characteristic of serial verb construction.

Keywords： prepositional phrase construction 把, serial verb construction

บทนำ

การสื่อสารทั้งในภาษาจีนและภาษาไทยมีการปรากฏหน่วยสร้างที่ใช้คำกริยาตั้งแต่ 2 ตำแหน่งขึ้นไปมาสื่อความหมาย ปรากฏการณ์ทางภาษาลักษณะนี้ในทางภาษาศาสตร์อาจเรียกได้ว่า “หน่วยสร้างกริยาเรียง” (Serial verb construction) พจนานุกรม International Encyclopedia of Linguistics (second edition) (2003: 323) นิยามกริยาเรียง (Serial verbs) ในภาพรวมไว้ว่า เป็นหน่วยสร้างที่มีกริยาวลีหรือกริยาแท้ตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไปมาเรียงต่อกันโดยไม่มีคำเชื่อมแทรกระหว่างกลาง คำกริยามีความสัมพันธ์ที่อิสระต่อกันและมีหน่วยนามร่วม (argument) ร่วมกันอย่างน้อยหนึ่งหน่วยนามร่วม จากนิยามข้างต้นพบว่า ประโยคภาษาจีนและภาษาไทยที่ปรากฏสอดคล้องกับคำจำกัดความของหน่วยสร้างกริยาเรียงข้างต้น มีตัวอย่างเช่น 他**送**一本书**给**我。(เขา**มอบ**หนังสือ**ให้**ฉัน 1 เล่ม) 我**去买**菜。(ฉัน**ไปซื้อ**ผัก) 我**帮**他**洗**碗。(ฉัน**ช่วย**เขา**ล้าง**ชาม) 他**坐**着**看**报。(เขา**นั่งอ่าน**หนังสือพิมพ์) 他**走**着**吃**冰淇淋。(เขา**เดินกิน**ไอศกรีม) 我**扶**他**下**楼。(ฉัน**พยุง**เขา**ลง**ตึก) 他**倒**酒**喝**。(เขา**เท**เหล้า**ดื่ม**) เป็นต้น หากสังเกตส่วนประกอบภายในของทั้งสองภาษาจะพบว่า ประโยคตัวอย่างทั้งภาษาจีนและภาษาไทยมีองค์ประกอบและลักษณะทางภาษาในภาพรวมคล้ายคลึงกัน เช่น การปรากฏคำนามและคำกริยา การลำดับคำในประโยคและความหมายของประโยค นอกจากนี้ คำกริยาที่เป็นส่วนประกอบของทั้งสองภาษาเป็นคำกริยาที่ยังไม่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เป็นคำกริยาที่มีความหมายต้นเค้าและมีเหตุการณ์ประจำคำ หากลักษณะทางภาษาที่มีองค์ประกอบและความหมายที่สามารถเทียบเคียงกันได้เหมือนประโยคตัวอย่างข้างต้น มักจะไม่สร้างความสับสนต่อความเข้าใจของผู้เรียนชาวไทยแต่กรณีที่องค์ประกอบหลักไม่สามารถเทียบเคียงกันได้ แต่ยังสื่อความหมายภาพรวมเหมือนกัน ลักษณะเช่นนี้อาจทำให้เกิดอุปสรรคต่อความเข้าใจได้ สาเหตุหนึ่งที่อาจทำให้องค์ประกอบในหน่วยสร้างไม่สามารถเทียบเคียงกันได้คือกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ (grammaticalization) ของคำกริยาในหน่วยสร้าง

กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา (2553) ได้ศึกษากริยาเรียงภาษาไทยและได้นำคำกริยาที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์แล้วมาเป็นหนึ่งในประเภทของหน่วยสร้างกริยาเรียงด้วย แต่ต่อมาได้เสนอแนวคิด “หน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบในภาษาไทย” ซึ่งไม่ปรากฏคำกริยาที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์มารวมเป็นประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นลักษณะที่จะไม่ทำให้เกิดข้อโต้แย้งด้านคุณลักษณะ (กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, 2553, 66-173) คำกริยาที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ที่ถูกนำออกจากหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบในภาษาไทย เพราะคำดังกล่าวได้ก่อนคุณสมบัติทางความหมายกลายเป็นคำไวยากรณ์ชนิดอื่น เช่น คำบุพบท คำแสดงส่วนเติมเต็ม คำแสดงกาล การณ์ลักษณะและมาลา ประโยคตัวอย่าง เช่น เขาล้างมือแล้ว เขาเตี้ยไป เขาคิดว่าเธอพูดไม่จริง เขาให้ฉันไปเที่ยว เขาว่ายน้ำได้ เขาถูกรถชน เป็นต้น

ในระบบไวยากรณ์ภาษาจีนก็มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับ “ความเป็นกริยาเรียง” ของบุพบทวลีเช่นกัน กล่าวคือ บุพบทวลีในภาษาจีนจะได้รับการวิเคราะห์ให้เป็น “ส่วนขยายกริยา” แต่ Zhu (1982, p. 160) เห็นว่าคำบุพบทภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นคำที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์มาจากคำกริยา ดังนั้นคำบุพบทแม้ว่าจะไม่ถือเป็นคำกริยา แต่เมื่อปรากฏในรูปประโยค “บุพบท + กรรม + กริยา(วลี)” จะมีคุณสมบัติทางความหมายโดยรวมใกล้เคียงกับหน่วยสร้างกริยาเรียง จึงเห็นว่าหน่วยสร้างบุพบทวลีก็สามารถจัดกลุ่มให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงประเภทหนึ่งได้

จากข้อโต้แย้งข้างต้น งานวิจัยนี้จึงได้ทดลองวิเคราะห์ “ความเป็นคำกริยา” ของคำบุพบทภาษาจีน โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์คำกริยาของ Ma (2004, 298 - 299) มาวิเคราะห์คำบุพบทที่รวบรวมมาจากตำราไวยากรณ์จีนต่าง ๆ (Huang & Liao, 1991; Dong & Fan, 2006; Ding, 1961; Zhu, 1982; Liu, 2001; Beijing Daxue Zhongwen Xi, 1993) เกณฑ์การวิเคราะห์โดยสังเขป 5 ประการ ได้แก่ 1. คำบุพบทนั้นมีการใช้เป็นคำกริยา 2.สามารถปรากฏร่วมกับ 了、着、过 ได้ 3. ปรากฏเดี่ยวเป็นภาคแสดง 4. ปรากฏเดี่ยวร่วมกับกรรมและมีความหมายสมบูรณ์ 5.ปรากฏในรูป “V不/没V” ผลการวิเคราะห์พบว่า สามารถจัดกลุ่มได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มคำบุพบทที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับคำกริยาทุกประการ เช่น 用 และ 拿 2) กลุ่มคำบุพบทที่มี

คุณสมบัติบางประการที่สอดคล้องกับคำกริยา เช่น 在 向 往 比 และ 3) กลุ่มคำบุพบทที่ไม่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับคำกริยา เช่น 把 被 关于 คำบุพบทกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่ยังปรากฏใช้เป็นทั้งคำกริยาและคำบุพบท และบางกรณีหน่วยสร้างบุพบทวลีภาษาจีนที่มีคำบุพบทกลุ่มที่ 1 และ 2 เป็นส่วนประกอบจะยังมีความหมายต้นเค้าและวิเคราะห์ให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงได้ เช่นคำ 用เมื่อเทียบความกับภาษาไทย หากใช้ความหมายของคำกริยาจะเทียบได้กับคำว่า *ใช้* แต่หากเทียบเป็นความหมายของคำบุพบทจะเทียบได้กับคำว่า *ด้วย* หรือคำ 在 เมื่อเทียบความกับภาษาไทยด้วยความหมายของคำกริยาคือ *อยู่* และความหมายของคำบุพบทคือ *ที่* ตัวอย่างเช่น 他**用**筷子**吃**饭。 (เขา**ใช้**ตะเกียบ**กิน**ข้าว, เขากินข้าว*ด้วย*ตะเกียบ) 他**在**家**看**书。 (เขา**อยู่**บ้าน**อ่าน**หนังสือ, เขาอ่านหนังสือ*ที่*บ้าน) แต่สำหรับบุพบทกลุ่มที่ 3 ที่ไม่มีคุณสมบัติของคำกริยาหลงเหลืออยู่ เช่น คำ 把 หรือ 被 คำบุพบททั้งสองคำนี้ผ่านการกร่อนความหมายจากคำกริยาจนกลายเป็นคำบุพบทโดยสมบูรณ์ ในปัจจุบันคำบุพบททั้งสองคำนี้เป็นตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์ที่ไม่พบการใช้เป็นคำกริยาแต่จะร่วมแสดงความหมายทางไวยากรณ์และทำให้มโนทัศน์ทางความหมายของกริยาวลีในหน่วยสร้างซับซ้อนขึ้น คำ 把 เป็นตัวบ่งชี้กรรม (object marker) และคำ 被 เป็นตัวบ่งชี้กรรมวาจก (passive marker) คำบุพบท 被 เทียบเคียงความหมายกับภาษาไทยด้วยคำช่วย *ถูก* หรือ *โดน* เช่น 他**被**妈妈打了。 (เขา**โดน/ถูก**แม่ตี) 小张**被**大家批评了一顿。 (เสี่ยวจาง**โดน**ทุกคนตำหนิ) เมื่อพิจารณาความหมายต้นเค้าหรือเหตุการณ์ประจำคำของกริยา *ถูก* หรือ *โดน* ตามคำนิยามของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (2556) ที่ระบุว่ากริยา *โดน* เป็น (กริยา) กระทบกระทั่ง กระทบกระแทก และนิยามกริยา *ถูก* ว่า (กริยา) โดน แตะต้อง สัมผัส พบว่า คำกริยาทั้งสองคำจะมีความหมายต้นเค้าเมื่อปรากฏในบริบทที่เป็นการสัมผัส กระทบกระทั่ง แตะต้องระหว่างบุคคลหรือสิ่งของ ดังนั้น เมื่อนำมาใช้เป็นตัวบ่งชี้กรรมวาจก หรือกล่าวอีกได้ว่า เป็นตัวบ่งชี้ผู้กระทำก็จะไม่หลงเหลือความหมายต้นเค้าที่จำเป็นต้องถูกเนื้อต้องตัวกัน แม่ไม่จำเป็นต้องถูกตัวเขาถึงจะตี หรือทุกคนก็ไม่ต้องสัมผัสตัวเสี่ยวจางถึงจะตำหนิ จากกรณีการเทียบเคียงของคำ **被** กับ *ถูก* และ *โดน* นี้จะเห็นว่า แม้ทั้งสองภาษาจะไม่อาจจัดหน่วยสร้างที่ปรากฏคำดังกล่าวเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงได้ เนื่องมาจากคำดังกล่าวได้สูญเสียความเป็นกริยา

ไปแล้ว แต่ก็ถือว่าเป็นหน่วยสร้างที่มีองค์ประกอบเทียบเคียงกันได้ ทั้งการระบุตัวบ่งชี้ และการเรียงลำดับคำในประโยค แต่กรณีของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 จะมีลักษณะที่ต่างออกไป กล่าวคือ คำบุพบท 把 ได้กลายเป็นตัวบ่งชี้กรรมอย่างสมบูรณ์ แต่เมื่อนำมาเทียบเคียงความหมายกับรูปประโยคภาษาไทยจะสามารถเทียบความหมายได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบในภาษาไทย เช่น 他**把**水装进瓶子里。 (เขา**เอา**น้ำใส่ขวด) 他**把**书放在书架上。 (เขา**เอา**หนังสือวางบนชั้นหนังสือ) สามารถเทียบความหมายหน่วยสร้างกริยาเรียงที่มีกริยา *เอา* เป็นกริยาตำแหน่งที่หนึ่ง นอกจากนี้ Cholthicha Sudmuk (2005, pp. 47-48) กล่าวว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทยสามารถมีกริยา *เอา* เป็นคำกริยาตำแหน่งที่หนึ่งได้ โดยมีลักษณะเหตุการณ์การเกิดต่อเนื่องกันที่มีความสัมพันธ์เชิงวัตถุประสงค์ เช่น กานตาเอามีดหั่นไก่ กานดาเอาเสื้อใส่ตะกร้า เป็นต้น จากการศึกษาของชลธิชาทำให้ทราบว่าภาษาไทยมีปรากฏการณ์หน่วยสร้างกริยาเรียงที่มีกริยา *เอา* เป็นส่วนประกอบ ในขณะเดียวกันคำ 把 ก็ไม่สามารถเทียบความหมายกับกริยา *เอา* ได้ทุกประโยค เช่น 把大门上了锁。 (ลงกลอนประตูใหญ่) 把头抬起。 (เงยศีรษะ/หน้าขึ้น) 把菜炒咸了。 (ผัดกับข้าวเค็มไป)

งานวิจัยนี้จึงต้องการจะศึกษาคู่เทียบภาษาไทยกับรูปแบบภาษาต่าง ๆ ของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把ข้างต้นตามแนววิเคราะห์แบบหน่วยสร้างกริยาเรียง โดยกำหนดขอบเขตการวิเคราะห์รูปแบบของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ตามที่อยู่ในตำรา《现代汉语八百词》ของ Lü (1980, pp. 53-56) และเพื่อเสนอเป็นแนวทางการสร้างความเข้าใจความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 แก่ผู้เรียนชาวไทยอีกรูปแบบหนึ่ง

คุณลักษณะของหน่วยสร้างกริยาเรียงและความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把

งานวิจัยนี้ได้ทบทวนวรรณกรรมเพื่อศึกษานิยามและกำหนดคุณลักษณะของหน่วยสร้างกริยาเรียงและสรุปประเภททางความหมายและรูปแบบของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ที่จะกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของงานวิจัยนี้

1. คุณลักษณะของหน่วยสร้างกริยาเรียง

International Encyclopedia of Linguistics (second edition) (2003, p. 323) นิยามกริยาเรียง (Serial verbs) ในภาพรวมไว้ว่า เป็นหน่วยสร้างที่มีกริยาวลีหรือกริยาแท้ตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไปมาเรียงต่อกันโดยไม่มีคำเชื่อมแทรกระหว่างกลาง คำกริยามีความสัมพันธ์ที่อิสระต่อกันและมีหน่วยนามร่วม (argument) ร่วมกันอย่างน้อยหนึ่งหน่วยนามร่วม นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดคำจำกัดความแบบอื่น ๆ ที่มีรายละเอียดเพิ่มเติมในงานวิจัยอื่น ๆ ดังนี้

Kroeger (2004, pp. 227-230) กล่าวว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงคือหน่วยสร้างที่มีคำกริยาแท้สองตำแหน่งขึ้นไปเรียงต่อกัน ร่วมแสดงเหตุการณ์เดี่ยวหรือซับซ้อนโดยไม่มีคำเชื่อมแทรกระหว่างกลาง คำกริยาที่มาเป็นส่วนประกอบจะมีตัวบ่งชี้กาล การณ์ลักษณะ หน่วยขั้วปฏิเสธ ซึ่งตัวบ่งชี้เหล่านี้สามารถปรากฏกับคำกริยาทั้ง 2 ตำแหน่งได้ นอกจากนี้คำกริยาทั้งสองตำแหน่งต้องมีหน่วยนามร่วมร่วมกันอย่างน้อย 1 ตำแหน่ง และไม่ปรากฏหน่วยนามร่วม 2 ตำแหน่งที่มีบทบาททางความหมายลักษณะเดียวกันกับคำกริยาตำแหน่งเดียวกัน และด้วยเหตุที่มีคำกริยาตั้งแต่สองตำแหน่งขึ้นไปจึงทำให้เกิดการสื่อความสัมพันธ์ทางความหมายที่หลากหลาย เช่น เครื่องมือ ผู้รับผลประโยชน์ ทิศทางการเคลื่อนที่ ผลลัพธ์ การณ์ลักษณะ วัตถุประสงค์ อากัปกิริยา เป็นต้น

Aikhenvald and Dixon (2006. pp. 4-14) กำหนดคุณสมบัติโครงสร้างกริยาเรียงว่าเป็นโครงสร้างที่มีลักษณะเป็นภาคแสดงเดี่ยวโดยไม่ปรากฏคำเชื่อม มีลักษณะเป็นประโยคความเดียวโดยมีกาล การณ์ลักษณะ มาลา ทัศนภาวะร่วมกัน และต้องมีการแชร์หน่วยนามร่วมอย่างน้อยหนึ่งนามร่วม ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวก็สอดคล้องกับลักษณะหน่วยสร้างกริยาเรียงของ Kroeger เพียงแต่นิยามของ Aikhenvald and Dixon (2006) ไม่ได้กำหนดว่าจะต้องมีประธานทางไวยากรณ์เพียงหนึ่งตัว จากคำนิยามเพิ่มเติมข้างต้น หน่วยสร้างกริยาเรียงที่มีลักษณะเป็นต้นแบบ (prototypical serial verb constructions) ควรมีคุณสมบัติตามเงื่อนไขต่อไปนี้

1) หน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบเป็นหน่วยสร้างที่มีคำกริยาปรากฏเรียงต่อกันตั้งแต่ 2 ตำแหน่งขึ้นไป โดยไม่มีคำเชื่อมแทรกระหว่างกลาง เนื่องจากหากมีคำสันธานหรือคำเชื่อมมาแทรกระหว่างกลาง จะทำให้เกิดเป็นประโยคความรวมที่มี

อนุประโยค 2 อนุประโยค ทำให้สูญเสียคุณสมบัติความเป็นประโยคความเดียวที่เป็นคุณสมบัติหลักของหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ

2) คำกริยาในหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบต้องไม่เป็นคำกริยาที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ เพราะหน่วยสร้างกริยาเรียงควรประกอบขึ้นจากคำกริยาแท้ หากคำกริยาแท้สูญเสียความหมายเชิงเนื้อหาเนื่องจากได้ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์แล้ว และมีความหมายเชิงหน้าที่ทดแทน ก็ไม่อาจวิเคราะห์ให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบได้เนื่องจากสถานะของคำกริยาทั้งสองตำแหน่งไม่เท่าเทียมกัน

3) เหตุการณ์ที่แสดงในหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบต้องเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อมกันหรือเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน เหตุการณ์ทั้งสองต้องมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของเหตุการณ์ที่ชัดเจน ดังนั้นกริยาที่ไม่มีเหตุการณ์ประจำคำชัดเจน เช่น กริยากลุ่มอากัป เช่น *ตั้งใจ บรรจง ฝึก รีบ* กริยาแสดงทัศนภาวะ เช่น *ต้อง อยาก ได้* หรือกริยาที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น *ชอบ เบื่อ* เมื่อประกอบอยู่ในโครงสร้างก็จะไม่วิเคราะห์ให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ

4) คำกริยาในหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบต้องมีความสัมพันธ์ทางความหมายลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เพราะการเรียงกันของคำกริยา (verb serialization) เป็นกลไกทางไวยากรณ์ที่ใช้แสดงความหมายและหน้าที่ต่าง ๆ ในภาษา (กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, 2553, น. 104) หน่วยสร้างกริยาเรียงจะแสดงความหมายที่หลากหลาย เช่น วัตถุประสงค์ ทิศทาง เหตุผล เป็นต้น หากกริยาที่เรียงกันไม่มีความสัมพันธ์ทางความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งที่ชัดเจน เช่น “ชาติ**นั่งฟัง**วิทยุ**อ่าน**หนังสือพิมพ์” กริยา*นั่ง ฟัง อ่าน* ไม่มีความสัมพันธ์ทางความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งที่ชัดเจน จึงอาจสลับตำแหน่งกันได้ เช่น “ชาตินั่งอ่านหนังสือพิมพ์ฟังวิทยุ” การเรียงกันของกริยาเหล่านี้ก็จะไม่วิเคราะห์ให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ

5) คำกริยาทุกตำแหน่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบต้องมีหน่วยนามร่วมอย่างน้อย 1 ตำแหน่ง เพราะหน่วยสร้างกริยาเรียงเป็นหน่วยสร้างที่มีลักษณะเป็นประโยคความเดียวที่ไม่มีคำเชื่อมปรากฏในหน่วยสร้างแต่ลักษณะเป็นประโยคความเดียวที่มีคำกริยาตั้งแต่ 2 ตำแหน่งขึ้นไป จะต้องมีหน่วยนามร่วมอย่างน้อย 1 ตำแหน่งเป็นจุดยึดโยงองค์ประกอบในหน่วยสร้างให้เป็นเหตุการณ์เดี่ยว หน่วยนาม

ร่วมดังกล่าวอาจเป็นคำนามตำแหน่งที่หนึ่งที่ทำหน้าที่ประธานของประโยค หรืออาจเป็นคำนามตำแหน่งที่สองที่มีหน้าที่อื่นในประโยค หรืออาจเป็นคำนามทั้งสองตำแหน่งก็ได้

การวิเคราะห์ความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงของการวิจัยนี้จะพิจารณาจากคุณสมบัติข้อที่หนึ่งเป็นหลัก แต่จะวิเคราะห์ให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบได้ก็จะต้องมีคุณสมบัติอีกสี่ประการครบถ้วน หากพร่องคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งไปก็จะพิจารณาให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงชายขอบ

2. ความหมายและรูปแบบของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把

จากการทบทวนวรรณกรรมทำให้ทราบว่า ประเภททางความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดมี 3 ความหมาย ได้แก่ “การจัดการ” (disposal meaning) “เหตุให้เกิด” (causative meaning) และ “การเคลื่อนย้ายตำแหน่ง” (displacement meaning) (ศันสนีย์ เอกอัจฉริยา, 2558, น. 19-25) และรูปแบบของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ตามการศึกษาของ Lü (1980: 55) จะมีทั้งสิ้น 8 ประเภท ดังนี้

1) รูปแบบกริยา + 了（着）。
   (1.1) 把茶喝了。
   ดื่มชาลงไปแล้ว
   (1.2) 把介绍信拿着。
   ถือจดหมายแนะนำเอาไว้นะ
2) รูปแบบซ้อนกริยา
   (2.1) 把桌子擦擦。
   เช็ดโต๊ะสักหน่อยนะ
   (2.2) 把院子也打扫打扫。
   ปัดกวาดพื้นลานสักหน่อยนะ
3) รูปแบบกริยา – ส่วนเสริมกริยาบอกผลหรือทิศทาง
   (3.1) 把事情办完。
   ทำเรื่องราวให้เสร็จ
   (3.2) 把窗户关上。
   ปิดหน้าต่างให้สนิท

(3.3) 把他叫进来。
เรียกเขาเข้ามา
(3.4) 把用过的东西放回原处。
เอาของที่ใช้แล้วเก็บ (กลับ) ไว้ที่เดิม

4) **รูปแบบกริยา + วลีบอกจำนวนหรือปริมาณ**
(4.1) 把话又说了一遍。
พูดออกมาอีกรอบ
(4.2) 把这件事压了几天。
ถ่วงเวลาเรื่องนี้ไปหลายวัน

5) **รูปแบบกริยา + บุพบทวลี**
(5.1) 把书放在桌上。
เอาหนังสือ (ไป) วางไว้บนโต๊ะ
(5.2) 把这封信带给小王。
เอาจดหมายฉบับนี้ส่ง (ไป) ให้เสี่ยวหวัง

6) **รูปแบบกริยา + 得 + ส่วนเสริมกริยาบอกสภาพ**
(6.1) 把这马累得浑身大汗。
ทำให้ม้าตัวนี้เหนื่อยจนเหงื่อโทรมตัวไปหมด
(6.2) 把礼堂挤得水泄不通。
ทำให้หอประชุมแน่นจนอากาศไม่ถ่ายเท

7) **รูปแบบมีส่วนขยายหน้าคำกริยา**
(7.1) 别把废纸满屋子扔。
อย่าโยนกระดาษเหลือใช้เกลื่อนกลาดเต็มห้อง
(7.2) 把被子往小孩子身上拉。
เอาผ้าห่มลากเข้าหาตัวเด็ก

8) **รูปแบบกริยาประสม**
(8.1) 把运动场扩大。
ขยายพื้นที่สนามกีฬาให้กว้างขึ้น
(8.2) 把温度降低。
ปรับอุณหภูมิให้ต่ำลงหน่อย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับหน่วยสร้างกริยาเรียงเพื่อกำหนดคุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ และรวบรวมลักษณะทั่วไปของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 จากตำราไวยากรณ์จีนต่าง ๆ (Huang & Liao, 1991; Ding, 1961; Zhu, 1982; Liu, 2001; Beijing Daxue Zhongwen Xi, 1993; Lü, 1980) โดยผู้วิจัยจะกำหนดรูปแบบหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ตามที่ปรากฏในตำราไวยากรณ์《现代汉语八百词》ของ Lü เนื่องจากตำราเล่มนี้แจกแจงลักษณะทางโครงสร้างและความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 นอกจากนี้ยังอธิบายลักษณะคำกริยาและภาคแสดงในหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ได้ละเอียด ครบถ้วนและครอบคลุมจากตำราไวยากรณ์ที่กล่าวไว้ข้างต้น

2. วิเคราะห์รูปแบบโครงสร้าง กำหนดลักษณะร่วมและจัดกลุ่มรูปประโยคทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างบุพบทวลี把และวิเคราะห์รูปแบบความหมายที่แต่ละกลุ่มโครงสร้างต้องการจะสื่อ

3. วิเคราะห์ความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงของประโยคภาษาไทยที่สื่อความหมายผ่านหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 จากมุมมอง 3 ระดับ ได้แก่ ระดับหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ ระดับหน่วยสร้างกริยาเรียงชายขอบ และระดับที่ไม่มีความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียง

4. สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

1. รูปแบบโครงสร้างของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把

ลักษณะร่วมของรูปแบบภาคแสดงที่ปรากฏในหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ของ 吕叔湘 ทั้ง 8 ประเภท สามารถแสดงเป็นองค์ประกอบโครงสร้างได้ 2 รูปแบบ คือ “ประธาน + 把 + กรรม + กริยา + X” และ “ประธาน + 把 + กรรม + X + กริยา” ซึ่ง “X” คือรูปแบบลักษณะทางวากยสัมพันธ์ 8 รูปแบบ ดังนี้

1.1 “X” คือ **ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ** แสดงผลกระทบเชิงการณ์ลักษณะบ่งชี้ว่าเมื่อเกิดกระทำแล้ว สภาพการณ์จะอยู่ในลักษณะช่วงเหตุการณ์ใด “หยุดลง” หรือ “คงสภาพ” เช่น

1) 把茶喝**了**。
ดื่มชาไปแล้ว (หยุดลง)

2) 把介绍信拿**着**。(คงสภาพ)
ถือจดหมายแนะนำเอาไว้

1.2 “X” คือ **รูปซ้ำกริยา** แสดงความหมายบ่งเจตนา “บอกให้ทำ” ในลักษณะชักชวน แนะนำหรือขอสิทธิ์ในการทำ เช่น

1) 把桌子**擦擦**。
เช็ดโต๊ะสักหน่อย

1.3 “X” คือ **ส่วนเสริมกริยา** แสดงผลกระทบจากการกระทำในเชิงผลลัพธ์หรือตำแหน่งทิศทางที่เปลี่ยนไป เช่น

1) 把事情办**完**。
ทำเรื่องราวให้เสร็จ (ส่วนเสริมกริยาบอกผล)

2) 把他**叫进来**。(ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง)
เรียกเขาเข้ามา

1.4 “X” คือ **วลีบอกจำนวนหรือปริมาณ** แสดงผลกระทบจากการกระทำเชิงปริมาณหรือจำนวน เช่น **ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ รูปซ้ำกริยา ส่วนเสริมกริยา วลีบอกจำนวนหรือปริมาณ**

1) 把这件事**压了几天**。
ถ่วงเวลาเรื่องนี้ไปหลายวัน

1.5 “X” คือ **บุพบทวลี**ที่แสดงผลกระทบจากการกระทำตามความหมายของคำบุพบท อาจเป็นการระบุตำแหน่ง หรือทิศทางที่เปลี่ยนแปลงไปของวัตถุ เช่น

1) 把书放**在桌上**。
เอาหนังสือ(ไป)วางไว้บนโต๊ะ

1.6 “X” คือ **ส่วนเสริมกริยาบอกสภาพ** แสดงผลกระทบโดยการบรรยายสภาพ แสดงให้เห็นลักษณะสภาพของกรรมหรืออาจอนุมานถึงระดับความเข้มข้นของการกระทำ เช่น

1) 把这马累**得浑身大汗**。
ทำให้ม้าตัวนี้เหนื่อยจนเหงื่อโทรมตัวไปหมด

1.7 “X” คือ **ส่วนขยายกริยา** ลำดับคำในโครงสร้างของ “X” รูปแบบนี้จะแตกต่างจากรูปแบบอื่น คือ ปรากฏก่อนหน้ากริยาเพื่อแสดงสภาพ เช่น

1) 别把废纸**满屋子**扔。
อย่าโยนกระดาษเหลือใช้ให้เกลื่อนกลาดเต็มห้อง

1.8 “X” **เป็นส่วนหนึ่งของกริยา** กล่าวคือ “X” รูปแบบนี้มีลักษณะคล้ายกับข้อ 4.1.3 เพียงแต่ “X” ได้กลืนเป็นส่วนหนึ่งของกริยาแล้ว กลายเป็นกริยาประสมที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำ (lexicalization) มีความสัมพันธ์ภายในคำเป็นแบบ “ส่วนหลัก-ส่วนเสริม” ที่บ่งชี้ผลลัพธ์ของการกระทำ เช่น

1) 把运动场**扩大**。
ขยายพื้นที่สนามกีฬาให้กว้างขึ้น

รูปแบบของ “X” ทั้ง 8 รูปแบบข้างต้น เป็นการระบุลักษณะของผลกระทบในด้านต่าง ๆ ทั้งเชิงการณ์ลักษณะ เจตนา ผลลัพธ์ ตำแหน่ง ทิศทาง ปริมาณ และสภาพ บางผลกระทบก็สามารถสื่อความหมายโดยใช้หน่วยทางไวยากรณ์ได้หลายรูปแบบ หากพิจารณาเพิ่มเติม อาจจัดกลุ่มทางความหมายให้มีจำนวนน้อยลง เพื่อใช้อธิบายความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ประเภทความหมายของ “X” ในหน่วยสร้างบุพบทวลี 把

งานวิจัยนี้จะแบ่งประเภทความหมายของ “X” ในหน่วยสร้างบุพบทวลี เป็น 3 ความหมาย ตามแนวเสนอของศันสนีย์ เอกอัจฉริยาที่ได้สรุปมาจากการทบทวนวรรณกรรม (2558: 19-25) ได้แก่ “การจัดการ” (disposal meaning) “เหตุให้เกิด” (causative meaning) และ “การเคลื่อนย้ายตำแหน่ง” (displacement meaning) งานวิจัยนี้ได้กำหนดนิยามของความหมายทั้งสามข้างต้นเพิ่มเติมและจัดกลุ่มความหมายผลกระทบที่ได้จากข้อ 4.1 ใหม่ตามแนวทางข้างต้น ปรากฏผลดังนี้

2.1 ประเภทความหมาย “การจัดการ” (disposal meaning) คือ ลักษณะทางความหมายที่เน้นย้ำที่กริยาหรือการกระทำ มุ่งแสดงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่กริยา เน้น “การจัดการ” ที่ทำให้การณ์ลักษณะ เจตนา จำนวนครั้งหรือระยะเวลา

ของกริยา (การกระทำ) เปลี่ยนแปลงไปจากการกระทำของผู้กระทำ รูปแบบของ “X” ที่สื่อความหมายประเภท “การจัดการ” ได้แก่ ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ รูปซ้ำกริยา (รวมถึงรูปแปร 一下) และวลีบอกจำนวนหรือปริมาณ

2.2 ประเภทความหมาย “เหตุให้เกิด” (causative meaning) คือ ลักษณะความหมายที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงสภาพ รูปแบบ หรือระดับของกรรมให้ไม่เหมือนเดิม รูปแบบของ “X” ที่สื่อความหมายประเภทนี้ ได้แก่ ส่วนเสริมกริยาบอกผล ส่วนเสริมกริยาบอกสภาพ หรือกริยาประสมที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำมาในลักษณะของความสัมพันธ์แบบส่วนหลัก-ส่วนเสริมที่บ่งผล

2.3 ประเภทความหมาย “การเคลื่อนย้ายตำแหน่ง” (displacement meaning) คือ ลักษณะความหมายที่มุ่งเน้นสถานที่ตั้งของวัตถุ หรือความเปลี่ยนแปลงเชิงสถานที่ของวัตถุที่ผ่านการเคลื่อนย้าย รูปแบบของ “X” ที่สื่อความหมายประเภทนี้ ได้แก่ ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง และบุพบทวลี

3. ความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงของคู่เทียบประโยคภาษาไทยกับประเภทความหมายต่าง ๆ ของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把

ประเภทความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ทั้ง 3 ประเภทข้างต้น เมื่อสื่อความหมายภาษาไทยผ่านประโยคคู่เทียบจะมีระดับความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงที่แตกต่างกัน ได้แก่ (1) ระดับที่เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบที่มีองค์ประกอบของความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงครบทั้ง 5 ประการ (2) ระดับที่เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงชายขอบที่อาจพร่องคุณสมบัติของหน่วยสร้างกริยาเรียงบางข้อ และ (3) ระดับที่ไม่มีความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงที่คำ 把 ไม่มีคำกริยาเทียบในภาษาไทย

3.1 ความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงของคู่เทียบประโยคภาษาไทยกับหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ความหมายประเภท “การจัดการ”

ตามนิยามความหมายของ “การจัดการ” ในงานวิจัยนี้ที่กำหนดว่าคือลักษณะทางความหมายที่เน้นย้ำที่กริยาหรือการกระทำ มุ่งแสดงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่กริยา การแสดงความหมายในลักษณะนี้ไม่ปรากฏการใช้ในภาษาไทย จึงไม่สามารถหาคู่เทียบความหมายของคำ 把 ในประเภทความหมายนี้ได้ วิเคราะห์ได้ว่าความหมายประเภทนี้ของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ไม่มีความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงคู่เทียบประโยคภาษาไทย

1) 把茶**喝了**。
ดื่มø**ชา(ไป)แล้ว**

2) 把桌子**擦擦**。
เช็ดø**โต๊ะสักหน่อย**

3) 把这件事**压了几天**。
ถ่วงเวลาø**เรื่องนี้ไปหลายวัน**

3.2 ความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงของคู่เทียบประโยคภาษาไทยกับหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ความหมายประเภท “เหตุให้เกิด”

คู่เทียบประโยคภาษาไทยกับหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ในความหมายประเภทนี้มี 2 ระดับคือ ระดับที่เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบและระดับหน่วยสร้างกริยาเรียงชายขอบ การถ่ายทอดความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ในประเภทความหมายนี้ ภาษาไทยจะใช้กริยา *ทำให้* หรือคำช่วยกริยา *ให้* เป็นคำคู่เทียบกับ 把 ในความหมาย “เหตุให้เกิด” หากใช้กริยา *ทำให้* เป็นคู่เทียบจะวิเคราะห์เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ และหากใช้คำช่วยกริยา *ให้* เป็นคู่เทียบจะวิเคราะห์เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงชายขอบ ดังนี้

1) 把这马**累得浑身大汗**。
ทำให้ม้าตัวนี้เหนื่อยจนเหงื่อโทรมตัวไปหมด

คำ 把 ในประโยคข้างต้นเทียบเคียงความหมายได้กับกริยา *ทำให้* ประกอบเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบในภาษาไทย แต่รูปแบบนี้จะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อกริยาตำแหน่งที่สองเป็นกริยาอกรรมแสดงสภาพ (หรือที่อาจเข้าใจโดยทั่วไปว่าเป็นคำคุณศัพท์) เนื่องจากกริยาอกรรมไม่สามารถครอบงำความหมายของกรรมได้ เมื่อต้องการจะแสดงการครอบงำผู้ถูกกระทำจึงต้องใช้บุพบท 把 มาแสดงความหมายส่วนในภาษาไทยต้องใช้คำกริยา*ทำให้* ที่หมายความว่า “เป็นเหตุให้” มาประกอบหน่วยสร้างกริยาวลีที่เทียบความหมายกับหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ในความหมายประเภท “เหตุให้เกิด” แต่หากกริยาหลักในหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ไม่ใช่กริยาอกรรมแสดงสภาพ คำ 把 ก็ไม่สามารถเทียบความหมายกับกริยา *ทำให้* แต่จะต้องเทียบกับคำช่วยกริยา *ให้* และปรากฏอยู่ระหว่างกรรมและกริยาตำแหน่งที่สองแทน เช่น

2） 把他**杀死**。
<u>ฆ่า</u>เขาให้ตาย

3） 把运动场**扩大**。
<u>ขยาย</u>พื้นที่สนามกีฬาให้กว้างขึ้น

4） 把事情**办完**。
<u>ทำ</u>ธุระให้เสร็จ

5） 别把废纸**满屋子扔**。
อย่า**<u>โยน</u>**กระดาษเหลือใช้**ให้เกลื่อนกลาดเต็มห้อง**

3.3 ความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงของคู่เทียบประโยคภาษาไทยกับหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ความหมายประเภท “การเคลื่อนย้ายตำแหน่ง”

คู่เทียบประโยคภาษาไทยกับหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ประเภทความหมาย “การเคลื่อนย้ายตำแหน่ง” เมื่อนำมาวิเคราะห์ความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงโดยทั่วไปจะอยู่ในระดับที่เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ คำ 把 ในการเทียบประโยคภาษาไทยจะเทียบเคียงด้วยกริยา *เอา นำ* มาเป็นกริยาตำแหน่งที่หนึ่ง มีความหมายเป็นกริยาแท้ มีความหมายคล้ายกับความหมายดั้งเดิมของคำ 把 ก่อนที่จะผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ เช่น

1） 把书**放在桌上**。
เอาหนังสือ (ไป) **<u>วาง</u>ไว้บนโต๊ะ**

ปรากฏการณ์นี้เป็นผลดีต่อการเข้าใจความหมายภาษาจีนของผู้เรียนชาวไทย เนื่องจากมีองค์ประกอบของประโยคครบถ้วนและมีมโนทัศน์ทางความหมายตรงกัน แต่ก็อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดหากกริยาแท้ของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 เป็นกริยา拿 ที่หมายความว่า *เอา* เพราะจะเกิดความขัดกันของการเทียบความหมาย กล่าวคือ อาจเกิดความสับสนว่า คำ *เอา* ในภาษาไทยควรจะเทียบกับคำ 把 หรือคำ 拿 ส่งผลให้ผู้เรียนชาวไทยที่จับคู่เทียบความหมาย *เอา* กับคำ 把 เลือกสร้างประโยคที่ผิดพลาด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2） 把钱**拿出来**。
<u>เอา</u>øเงิน**ออกมา**

3) *把钱**出来**。(ประโยคที่ผิดไวยากรณ์เนื่องจากเทียบคำ *เอา* กับคำ **把**)

นอกจากนี้ หากวัตถุที่ได้รับการเคลื่อนย้ายตำแหน่งเป็น “คน” คำ*เอา*ก็จะไม่สามารถปรากฏในตำแหน่งที่หนึ่งร่วมกับคำกริยาการกระทำอื่นได้ กริยาตำแหน่งที่หนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทยที่เป็นคู่เทียบต้องเป็นกริยาอื่นที่ไม่ใช่กริยา *เอา* เช่น

4) 把他**叫进来**。

<u>เรียก</u>ฉเขาเข้ามา

สรุปผล

หน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ที่แยกรูปแบบตามลักษณะรูปแบบภาคแสดงที่ปรากฏของ 吕叔湘 สามารถแสดงเป็นองค์ประกอบโครงสร้างได้ 2 รูปแบบ คือ “ประธาน + 把 + กรรม + กริยา + X” และ “ประธาน + 把 + กรรม + X + กริยา” ซึ่ง “X” จะเป็นหน่วยทางไวยากรณ์ที่กำหนดความหมาย “ผลกระทบจากการกระทำของประธานที่มีต่อกรรม “X” ทั้ง 8 รูปแบบ ได้แก่ (1) ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ (2) รูปซ้ำกริยา (3) ส่วนเสริมกริยา (4) วลีบอกจำนวนหรือปริมาณ (5) บุพบทวลี (6) ส่วนเสริมกริยาบอกสภาพ (7) ส่วนขยายกริยา และ (8) ส่วนหนึ่งของกริยาผสม ทั้ง 8 รูปแบบนี้จะใช้เพื่อระบุลักษณะของผลกระทบในด้านต่าง ๆ ทั้งเชิงการณ์ลักษณะ เจตนา ผลลัพธ์ ตำแหน่ง ทิศทาง ปริมาณ และสภาพ บางผลกระทบก็สามารถสื่อความหมายโดยใช้หน่วยทางไวยากรณ์ได้หลายรูปแบบ หากนำลักษณะของผลกระทบข้างต้นมาจัดประเภทความหมายที่อ้างอิงตามการทบทวนวรรณกรรม จะจัดได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) ประเภทความหมาย “การจัดการ” (disposal meaning) คือ ลักษณะทางความหมายที่เน้นย้ำที่กริยาหรือการกระทำ มุ่งแสดงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่กริยา เน้น “การจัดการ” ที่ทำให้การณ์ลักษณะเจตนาจำนวนครั้งหรือระยะเวลาของกริยา (การกระทำ) เปลี่ยนแปลงไปจากการกระทำของผู้กระทำ (2) ประเภทความหมาย “เหตุให้เกิด” (causative meaning) คือ ลักษณะความหมายที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงสภาพ รูปแบบหรือระดับของกรรมให้ไม่เหมือนเดิม (3) ประเภทความหมาย “การเคลื่อนย้ายตำแหน่ง”

(displacement meaning) คือ ลักษณะความหมายที่มุ้งเน้นสถานที่ตั้งของวัตถุ หรือความเปลี่ยนแปลงเชิงสถานที่ของวัตถุที่ผ่านการเคลื่อนย้าย

ประเภทความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ทั้ง 3 ประเภทข้างต้นเมื่อสื่อความหมายภาษาไทยผ่านประโยคคู่เทียบจะมีระดับความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงที่แตกต่างกัน ได้แก่ (1) ระดับที่เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ ได้แก่ ประเภทความหมาย “การเคลื่อนย้ายตำแหน่ง” ที่วัตถุที่เคลื่อนย้ายไม่ใช่คน และกริยาแท้ของประโยคไม่ใช่คำที่มีความหมายว่า *เอา* (拿 หรือ 带) และประเภทความหมาย “เหตุให้เกิด” ที่เทียบกับกริยา *ทำให้* และกริยาแท้ของประโยคเป็นกริยาอกรรมบอกสภาพ (2) ระดับที่เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงชายขอบ ได้แก่ ประเภทความหมาย “เหตุให้เกิด” ที่กริยาแท้เป็นกริยาไม่ใช่กริยาอกรรมแสดงสภาพ ซึ่งคู่เทียบประโยคภาษาไทยจะใช้คำช่วยกริยา *ให้* และปรากฏอยู่ระหว่างกรรมและกริยาตำแหน่งที่สอง และ (3) ระดับที่ไม่มีความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงที่คำ 把 ไม่มีคำกริยาเทียบในภาษาไทย

อภิปรายผล

ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยนี้ คือ คำ 把 ในหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 อาจมีคู่เทียบภาษาไทยเป็นคำกริยา *เอา ทำให้* หรือคำช่วยกริยา *ให้* และก็อาจไม่ปรากฏคู่เทียบภาษาไทย (ø) ปรากฏการณ์ทางภาษาเหล่านี้ส่งผลให้วิเคราะห์ความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงของคู่เทียบประโยคภาษาไทยได้ 3 ระดับซึ่งสะท้อนระดับความเข้าใจความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ของผู้เรียนชาวไทยได้อย่างเป็นรูปธรรม กล่าวคือ

1. หากระดับความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงอยู่ในระดับ “ต้นแบบ” ความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 จะปรากฏเด่นชัดและเป็นที่เข้าใจง่ายสำหรับผู้เรียนชาวไทย ได้แก่ การปรากฏคำ *เอา* และ *ทำให้* ในตำแหน่งหน้ากรรม ซึ่งตรงกับตำแหน่งของ 把 แม้ว่าคำ 把 ในหน่วยสร้างภาษาจีนจะสูญเสียความหมายต้นเค้าของกริยาไปแล้ว แต่ในหน่วยสร้างภาษาไทยยังคงปรากฏคู่เทียบกับคำกริยาได้ และยังคงมโนทัศน์ทางความหมายอยู่ ทำให้คู่เทียบประโยคภาษาไทยมีลักษณะเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียง ปรากฏการณ์ทางภาษานี้จะก่อให้เกิดทั้งข้อได้เปรียบและข้อพึงระวังแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุษดี มณีกาญจนสิงห์ (2543, น. 135) ที่ว่า กริยา *เอา* ใช้ได้กับประโยค

ที่แสดงความหมายการย้ายตำแหน่งเท่านั้น แต่ขอบเขตทางความหมายของกริยา *เอา* ยังสามารถสื่อถึงอุปกรณ์ (ในกรณีนี้อาจใช้กริยา *ใช้* แทนที่ได้) เช่น "เอาขวดกรอกน้ำ" หากกริยา *เอา* มีความหมายลักษณะนี้จะไม่สามารถใช้หน่วยสร้างบุพบทวลี 把 เทียบความหมายได้ (*把瓶子装水。) ต้องใช้คำ 用 แทนจึงจะสื่อความหมายที่ถูกต้องในภาษาจีน (用瓶子装水。) การที่หน่วยสร้างบุพบทวลี 把 สามารถเทียบรูปแบบและความหมายกับหน่วยสร้างกริยาเรียงได้ถือเป็นข้อได้เปรียบในการใช้และสร้างความเข้าใจของผู้เรียนชาวไทย เพราะเป็นการถ่ายโอนทั้งรูปแบบและความหมายจากภาษาจีนมาสู่ภาษาไทย แต่มีแนวโน้มเป็นข้อพึงระวังแก่ผู้เรียนชาวไทยเช่นกัน เพราะบางกรณีก็ไม่สามารถถ่ายโอนหน่วยสร้างกริยาเรียงที่มี *เอา* เป็นกริยาตัวแรกกลับไปสู่การใช้หน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ได้ เนื่องจากขอบเขตความหมายของกริยา *เอา* มีความหมายอื่นที่บุพบท 把 ไม่สามารถแสดงความหมายได้ ถึงแม้จะเป็นเช่นนี้ งานวิจัยนี้ยังคงสนับสนุนให้การเรียนการสอนหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 แก่ผู้เรียนชาวไทยว่า ควรเริ่มต้นจากความหมายที่มีคู่เทียบประโยคภาษาไทยเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียง "ต้นแบบ" และเริ่มจากความหมาย "การเคลื่อนย้ายแบบมีจุดหมายปลายทางที่แน่นอน" ก่อน ดังที่ศันสนีย์ เอกอัจฉริยา (2559, น. 118) เสนอไว้เช่นกัน เพราะจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับระดับความซับซ้อนทางความหมายของหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ของผู้เรียนชาวไทย

2. หากระดับความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงอยู่ในระดับ "ชายขอบ" ผู้เรียนชาวไทยก็จะพอเข้าใจลักษณะทางความหมายได้ เห็นถึงความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปของรูปประโยคปกติที่เรียงตัวกันแบบ "ประธาน-กริยา-กรรม" กับความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปของรูปประโยคที่ใช้หน่วยสร้างบุพบทวลี 把 คำไทยที่เป็นคู่เทียบคือคำช่วยกริยา *ให้* ที่จะสื่อความหมาย "เหตุให้เกิด" ให้เด่นชัด เพียงแต่ตำแหน่งของการปรากฏในหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทยจะไม่ใช่ตำแหน่งเดียวกับคำ 把 ในหน่วยสร้างภาษาจีน จึงอาจมีความเป็นไปได้ที่จะส่งผลในการถ่ายโอนการใช้รูปประโยค จึงควรมีแบบฝึกที่ทำให้การถ่ายโอนลักษณะเกิดขึ้นต่อไปได้อย่างสมบูรณ์

3. หากคำ 把 ไม่มีคำกริยาเทียบในภาษาไทยก็จะไม่มีความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียง ส่งผลชัดเจนต่อความเข้าใจของผู้เรียนชาวไทย เพราะไม่สามารถถ่ายโอน

ความหมายและการใช้รูปประโยคมาจากหน่วยสร้างบุพบทวลี 把 ได้ ผู้เรียนชาวไทยจะไม่เห็นมโนทัศน์ทางความหมาย และเหตุแห่งการใช้งาน จนอาจทำให้เกิดการถ่ายโอนทางลบแบบที่ผู้เรียนหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาเป้าหมายต่อไปได้ ซึ่งประเด็นนี้ต้องได้รับการฝึกฝนที่ชัดเจนเพิ่มเติม ทั้งด้านการสร้างมโนทัศน์ทางความหมายและด้านการฝึกสร้างรูปประโยคเพื่อใช้งานอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ซึ่งงานวิจัยนี้ขอเสนอให้การสร้างความเข้าใจลักษณะของความหมายตามลำดับดังนี้ “ระยะเวลา/จำนวนครั้งของการกระทำ” “เจตนาการบอกให้ทำหรือการขอสิทธิ์การกระทำ” และ “ความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ตามการณ์ลักษณะ”

เอกสารอ้างอิง

กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา. (2553). หน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบในภาษาไทย. ใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (บรรณาธิการ), *หน่วยสร้างที่มีข้อขัดแย้งในไวยากรณ์ไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2, น. 66-173). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.

ศันสนีย์ เอกอัจฉริยา. (2558). *การรับโครงสร้าง “ba” ของผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎี บัณฑิต]. สาขาวิชาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุษดี มณีกาญจนสิงห์. (2543). *ข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาจีนของนิสิตอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 และ 4* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. สาขาวิชาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Aikhenvald, A. Y., & Dixon, R. M. (2006). *Serial Verb Constructions A Cross-Linguistic Typology*. Oxford: Oxford University Press.

Beijing Daxue Zhongwen Xi Xiandai Hanyu Jiaoyanshi. (1993). *Xiandai Hanyu* [Modern Chinese]. Beijing: Shangwu Yinshuguan.

Cholthicha Sudmuk. (2005). *The Syntax and Semantics of Serial verb Constructions in Thai* [doctoral dissertation]. University of Texas.

Ding, S. (1961). *Xiandai Hanyu yufa jianghua* [Modern Chinese Grammar the speech]. Beijing: Shangwu Yinshuguan.

Dong, C., & Fan, H. (2006). *HSK Yufadian Suji Sulian* [Brushing Up Your Grammar for HSK (Elementary & Intermediate)]. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.

Huang, B, & Liao, X. (1991). *Xiandai Hanyu* [Modern Chinese]. Beijing: Higher Education Press.

Kingkarn Thepkanjana. (1986). *Serial Verb Constructions in Thai* [Doctoral dissertation]. University of Michigan.

Liu, Y., Pan, W., & Gu, W. (2001). *Shiyong Xiandai Hanyu Yufa* [Practical Grammar of Modern Chinese]. Beijing: Shangwu Yinshuguan.

Lü, S. (1980). *Xiandai Hanyu ba bai ci* [Modern Chinese 800 Words]. Beijing: Shangwu Yinshuguan.

Ma, Z. (2004). *Xiandai Hanyu Xuci Yanjiu Fangfalun* [A Research Methodology of Function Words in Modern Chinese]. Beijing: Shangwu Yinshuguan.

Paul R. Kroeger. (2004). *Analyzing Syntax A Lexical-Functional Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.

William J. Frawley. (2003). *International Encyclopedia of Linguistics*. Oxford: Oxford University Press.

Zhu, D. (1982). *Yufa Jiangyi* [Grammar Handout]. Beijing: Shangwu Yinshuguan.